Nieuwsbrief Liquid Commons – december 2025

Het Noordal is een gebied met een bijzondere waterhuishouding. Regelmatig komt er wateroverlast voor. Tegelijkertijd droogt het natuurgebied rondom de Noor uit en verslechtert de waterkwaliteit. Voor de aanpak van alle knelpunten is in 2023 het project Liquid Commons Noordal gestart. Dit is een gezamenlijk initiatief van: gemeente Eijsden-Margraten, Waterschap Limburg, Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), Natuurmonumenten en Provincie Limburg.

Hydrologisch onderzoek en maatregelen Noordal

De nieuwste waterberekeningen voor Liquid Commons Noordal laten zien hoe het water door het gebied stroomt en wat maatregelen daaraan kunnen veranderen. We hebben de maatregelpakketten ingevoerd in een betrouwbaar 3D-model van het Noordal. Daarna hebben we in een computersimulatie gekeken wat er gebeurt tijdens een zware regenbui. Zo zien we waar het water naartoe gaat, waar het zich ophoopt en welke plekken meer of minder kwetsbaar zijn.

Voor deze test gebruiken we een T25-bui: een bui die gemiddeld eens in de 25 jaar valt. De resultaten laten duidelijk zien hoe elk pakket helpt om piekstromen te verkleinen, woningen beter te beschermen en de infrastructuur in het Noordal te verbeteren. Ook helpen ze ons om de maatregelen verder te verbeteren. Deze inzichten vormen de basis voor de keuzes die we straks in het project maken. Zo werken we stap voor stap aan het klaar maken van het Noordal voor de toekomst.

Zijbeekje vóór ingreep

Zijbeekje ná ingreep

Eerste succes in strijd tegen waterproblemen Noorbeek

In natuurgebied Noorbeemden werpen de eerste maatregelen tegen verdroging hun vruchten af. Dankzij het minder diep maken van enkele zijbeekjes van de Noor, blijft regenwater beter in het gebied. Hierdoor is het natuurgebied plaatselijk weer natter. Dat is goed nieuws voor de planten en dieren die hier leven. Maar er is meer nodig, ook buiten het natuurgebied.

In dit filmpje geeft boswachter Guido Franck van Natuurmonumenten uitleg over de waterproblemen in de Noorbeemden. Regiovoorzitter Jean Paul van Aubel van de LLTB vertelt hoe simpele ingrepen een groot verschil maken. Agrariër Guido Kleijnen vertelt wat hij op zijn land doet om water vast te houden.

Aanplant walnotenbos in Onderschey

In het voorjaar plantte Christophe de Warrimont samen met familie, bekenden en donateurs een walnotenbos aan. Christophe hoopt vanaf 2030 de eerste walnoten te kunnen oogsten om te gebruiken voor walnootolie, walnootstroop en anderen producten van walnoot.

Naast de oogst is het langer vasthouden van regenwater op de helling een tweede doel van de aanplant. De walnootbomen vangen met hun bladerdek regenwater op en nemen met hun wortels regenwater op. Met hun lange wortels, afgevallen bladeren en de bodemdieren die daarvan leven, dragen de bomen ook bij aan een poreuze bodem die kan werken als een spons. Bij regen houdt de bodem water vast en bij droogte geeft de bodem het water weer langzaam af.

Omvorming graslanden Kattenroth

Fotograaf: Roger van Nispen/ARK

Afgelopen winter heeft ARK Rewilding Nederland bijna 20 hectare hellinggraslanden bij Kattenroth ingericht. Kattenroth vormt een verbinding tussen het natuurgebied Noordal van Natuurmonumenten in Nederland en het landgoed Altembroek en Schophemmerheide van Natuurpunt in België. ARK vormt de graslanden - die voorheen in agrarisch gebruik waren - om naar graslanden met ruigten, bos en struweel. Deze natuurlijke begroeiing zorgt ervoor dat regenwater beter de bodem in zakt en langzamer afstroomt. Dat helpt om piekafvoeren in de Noor en de Voer te voorkomen.

Op zijn vroegst in 2027 komen er Galloway runderen die jaarrond het gebied zullen begrazen. Deze extensieve begrazing zorgt voor de ontwikkeling van structuurrijke, soortenrijke begroeiing. De natuurlijke mest van de grazers is goed voor het bodemleven dat de bodem luchtig maakt en meer water kan opnemen. Struinroutes maken het landschap beleefbaar.

Herstel bloemrijke graslanden

Voor de Tweede Wereldoorlog stonden veel hellingen in Noorbeek vol met sleutelbloemen en orchideeën. Hier kwamen veel insecten en vogels op af. Vanuit landbouw, verkeer en industrie zijn de graslanden té voedselrijk geworden waardoor veel plantensoorten zijn verdwenen.

Natuurmonumenten herstelt de graslanden op kansrijke kalkrijke plekken. Ze schraapte in verschillende natuurterreinen, zoals de Matzedellen, Noorbeemden, Kriekelberg en De Langen Akker, de bovenste voedselrijke toplaag van de bodem af. En bracht vervolgens maaisel aan met daarin zaden van soorten die hier van oudsher voorkwamen. Denk aan soorten als duifkruid, gulden sleutelbloem en kleine pimpernel. Lees verder en bekijk het filmpje waarin boswachter Guido Franck uitlegt waarom en hoe Natuurmonumenten de toplaag afschraapt. En wat de gevolgen zijn voor de waterhuishouding in het gebied.

Meer informatie?

Mocht u meer informatie willen over de problemen, de eerdere bewonersavonden of onderzoeken van dit project? Kijk dan eens op onze website www.noordal.nl. Kent u mensen die ook op de hoogte willen blijven? Geef hen aan dat ze zich kunnen abonneren op deze nieuwsbrief door een email te sturen naar noordal@natuurmonumenten.nl

gemeente eijsden-margraten

waterschap limburg

Natuurmonumenten

lltb Anders Durven Doen

provincie limburg